

Рівненський державний

гуманітарний університет

Студентський дайджест

Збірник наукових матеріалів здобувачів
вищої освіти

№ 4
2021

Рівненський державний гуманітарний університет
Психолого-природничий факультет

Студентський дайджест

збірник наукових матеріалів здобувачів вищої освіти

Випуск 4

Рівне, 2021

УДК 159.9+316.6

Студентський дайджест. Збірник наукових матеріалів здобувачів вищої освіти – Випуск 4. – Рівне: РДГУ, 2021. – 145 с.

Головний редактор:

Павелків Роман Володимирович – доктор психологічних наук, професор, перший проректор, завідувач кафедри вікової та педагогічної психології Рівненського державного гуманітарного університету

Виконавчі редактори:

Безлюдна Валентина Іванівна – кандидат педагогічних наук, доцент, професор кафедри вікової та педагогічної психології Рівненського державного гуманітарного університету.

Корчакова Наталія Вікторівна – доктор психологічних наук, доцент, професор кафедри вікової та педагогічної психології Рівненського державного гуманітарного університету.

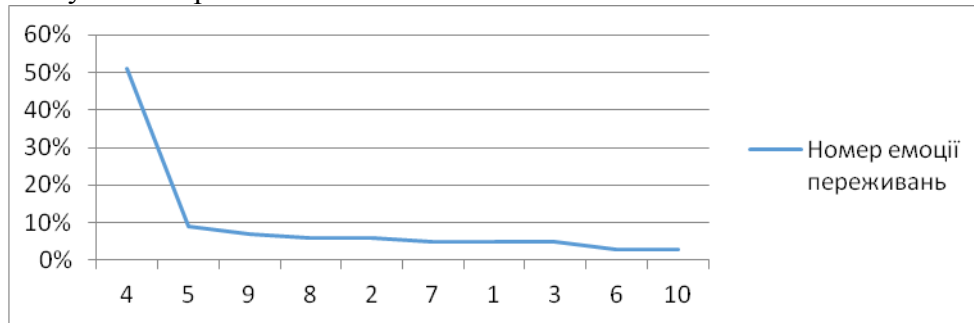
Павелків Віталій Романович – доктор психологічних наук, доцент, професор кафедри загальної психології та психодіагностики, декан психолого-природничого факультету Рівненського державного гуманітарного університету.

Друкується за рішенням Вченої Ради РДГУ (протокол № 12 від 29 грудня 2021 р.)

За достовірність фактів, дат, назв тощо відповідальність несуть автори матеріалів.

Гедоністичні	5
Гностичні	7
Естетичні	10

Нами було проведено дослідження з 30 особами, схильними до мізогінії (що було виявлено за допомогою авторського опитувальника «Рівень мізогінії, який притаманний людині») – 15 жінок і 15 чоловіків. Отримавши результати, нами був виділений середній показник з усієї вибірки:

Виявилось, що переважаючими емоціями у людей, схильних до мізогінії є задоволення, гордість, піднесення духу, коли можеш довести свою цінність як особистості чи переваги над суперниками, коли тобою щиро захоплюються, тобто глоричні емоції. Найменше люди, схильні до мізогінії, здатні відчувати альтруїстичні (3% у чоловіків та 3% у жінок) та естетичні емоції (1% чоловіків та 5% у жінок).

Висновки. Отже, отримавши результати дослідження та інтерпретувачи їх, можемо зробити деякі висновки.

Загалом, проведене дослідження засвідчило значну роль емоційної сфери у поширенні та функціонуванні явища мізогінії. Особи, схильні до мізогінії, виявляють глоричну емоційну спрямованість: цінність для них становлять ті емоції, які пов'язані з бажанням отримати визнання; почуття гордості, почуття переваги, відчуття задоволення собою, своїм успіхом. Опираючись на дослідження, можна сказати, приниження осіб жіночої статі може задовольнити ці емоційні потреби.

Найкращим антидотом проти мізогінії є спостереження за собою та оточуючими подібних проявів та взаємопідтримка і взаємоповага.

Список використаних джерел

1. Общая эмоциональная направленность (Додонов). URL: <https://psytests.org/emotional/dodemo.html>
2. Словник гендерних термінів / Уклад. Шевченко З. В. Черкаси, 2016. URL: <http://a-z-gender.net/ua/mizoginiya.html>
3. Johnson A.G. The Blackwell dictionary of sociology: A user's guide to sociological language. L., 2000. 200 p.

УДК 159.9

ІНДИВІДУАЛЬНІ ОСОБЛИВОСТІ РЕГУЛЯЦІЇ І САМОРЕГУЛЯЦІЇ ПОВЕДІНКИ ОСОБИСТОСТІ ПІДЛІТКА

Сосонюк О.І., здобувач ОС «бакалавр»

Спеціальності 053 «Психологія» (Практична психологія), 4 курс, РДГУ

Созонюк О.С., канд. психол. наук, доцент

Внаслідок переходу нашої держави до демократичних відносин сучасна освіта вимагає виховувати людину із високим почуттям обов'язку та відповідальності за себе та оточуючих. Наявність морально-духовних якостей означає розвиток процесу становлення

людини як суб'єкта саморегуляції поведінки. Така людина буде вміти самостійно приймати рішення, визначати пріоритети суспільно-значущих цінностей, ставити цілі, які відповідають власним можливостям та досягати їх. Сучасна національна концепція освіти вимагає виховувати таку особистість усіма напрямками навчально-виховної роботи з підростаючим поколінням з обов'язковим взяттям до уваги вікових та індивідуальних особливостей кожного. Досліджувану проблему у своїх науково-практичних розробках висвітлювали такі дослідники, як Л.І. Божович, І.В. Дубровіна, Б.Г. Круглов, О.Г. Ксенофонтва, Ю.А. Миславський, Л.П. Осьмак, Г.О. Цукерман, Д.Й. Фельдштейн.

Мета дослідження – визначити та проаналізувати психологічні особливості регуляції та саморегуляції поведінки особистості підлітка.

Виклад основного матеріалу дослідження. Досить непростим процесом є регуляція та саморегуляція поведінки у період дорослішання. Підлітки характеризуються дезадаптивністю психогенних реакцій, неадекватними вчинками, відсутністю координацій у поведінці. Саме тому ці чинники вказують на нелегкий процес регуляції та саморегуляції поведінки людини у підлітковому віці [2,с.212].

Також варто зазначити, що у поведінці підлітка досить час можна помітити формування становлення ціннісних орієнтацій, естетичних смаків та моральних цінностей, які відіграють вирішальну роль у становлення саморегуляції поведінки. Людина у підлітковому віці також характеризується сензитивністю у своєму розвитку психологічних механізмів саморегуляції поведінки. Внаслідок цього потрібно звертати особливу увагу на специфіку формування цих механізмів.

Вибір вікової категорії підлітка в такому випадку не випадковий. Саме в підлітковий період процес становлення саморегуляції поведінки є особливо актуальним у зв'язку з тим, що формується стійке коло інтересів, які тепер виходять за вузькі рамки приватного і конкретного. Об'єктом уваги стає світ у всьому його різноманітті. Процес становлення індивідуальності підлітка не є «одномоментним здобуттям якості, він розтягнутий в часі, має свої етапи, послідовно співвідносні з загальним зростанням і розвитком». Таким чином, до підліткового віку створюються передумови для прояву психологічного нового створення - сенсу життя, яке розвивається на основі становлення головного мотиву (життєвої мети), виявлення і формулювання головного завдання, що пов'язане з далеким майбутнім [4,с.2].

Виділяючи у підлітка особистісну здатність до усвідомлення сенсу життя як центрального, О.М.Леонтьєв говорить про складові сенсу життя на двох рівнях [5]:

- смисложиттєві орієнтації – цілі в житті (переживання індивідом онтологічної значущості життя), емоційна насиченість життя і задоволеність самореалізацією;
- локус контроль – (інтернальність), що відображає впевненість в здатності впливати на хід власного життя, самостійно здійснювати життєвий вибір. Смисложиттєві орієнтації «співвідносяться з трьома складовими життєдіяльності і тимчасовими орієнтаціями життя: метою (майбутнім), процесом (справжнім), результатом (минулим). Мета передбачає «цілі життя» в певній системі цінностей, процес – емоційна насиченість життя; результат – «задоволеність самореалізацією».

Стан психологічної безпеки підлітка визначається об'єктивними і суб'єктивними факторами (соціальним, інформаційним, психологічним, біологічним і ін.), а й сам підліток здатний впливати на події, що відбуваються шляхом прояву своїх життєвих цінностей, цілей, установок і принципів за допомогою дієвої активності.

Аналізуючи специфіку формування саморегуляції поведінки у підлітків з метою підвищення його психологічної безпеки, вченими виявлений ряд психологічних детермінацій різного ієрархічного рівня (на рівні нормативних ідеалів і індивідуальних пріоритетів особистості), найбільш значущих для дослідження:

- специфічні біологічні особливості, комплекси;
- емоційно-установча готовність особи, що виражається або в агресивному реагуванні, або у вигляді конформної поведінки підліткового віку (фізичні зміни, переважання процесів збудження, підвищена емоційна збудливість, нестійкість настрою та ін.);

- індивідуально-психологічні (специфіка підліткової фрустрації; неадекватна самооцінка та ін.);
- чинники соціального впливу (вплив соціокультурного і соціально-економічного статусу, гендерні особливості та ін.);
- сімейний фактор (агресивна або ігноруюча модель виховання, фізичне насильство, алкоголізація, сімейні конфлікти та ін.);
- соціально-педагогічний фактор (відсутність індивідуального підходу до підлітка, неприйняття однолітками і ін.) [4, с. 55].

Складний механізм формування ціннісних орієнтацій особистості носить своєрідний характер і триває протягом усього життя людини, починаючи з дитячого віку. Підлітковий вік як вік динамічного розвитку всіх сфер особистості (емоційної, вольової, когнітивної, мотиваційної, афективної), поведінкових особливостей, особливостей Я-Концепції, фізіологічних особливостей і вікових криз, роблять його найбільш значущим для формування цінностей і ціннісних орієнтацій.

Проведений теоретичний аналіз наукової літератури дає можливість стверджувати, що дослідження емоційно-вольової сфери підлітків відбуваються переважно у розрізі профілактики емоційного відхилення у підлітковому періоді та в аспекті пошуку шляху вирішення цих відхилень. Так, вченими відмічаються питання протиріч у сучасних підлітків, які мають місце у площині розвитку емоційної сфери особистості, що проходить під впливом загального зниження потенціалу моральності та духовності [2].

Опираючись на праці І.І. Галян, Т.В. Кириченко, автори зазначають, що у підлітковому віці, а саме в умовах переходу від молодшого до старшого підліткового віку й недостатньої зрілості, спостерігається формування механізмів психічної регуляції діяльності підлітка. Авторка зазначає, що моральні якості волі вже не мають такої значущості для підлітка, у якого відбувається формування самооцінки під впливом інтеграції оцінок оточуючих, думок стосовно його особистості, а також спостерігають неадекватну діяльність навіть у дітей з високим рівнем волі [1; 4].

Також вченими зазначається, що в цей період, окрім становлення самооцінки, відбувається прояв характерно підліткової поведінки під впливом зовнішніх факторів. Так, для підлітка властива емансипація від дорослих, вираження прагнення бути незалежним, лідером серед референтної групи, а також вияв занять по душі та хобі. Особливе значення має й розвиток вольових якостей, становлення засобів їх формування, об'єктів вольового наслідування та самовиховання вольових якостей особистості [3].

За підлітками відмічається усвідомлення того, що певні заняття та види спорту сприяють зміцненню волі, а також наявності діяльності, спрямованої на розвиток вольових якостей, в процесі якої відбувається наслідування прикладу старших товаришів та активне прийняття участі в тих справах, що вимагають вияву тих чи інших вольових якостей [5]. Також маємо зазначити, що в цей період відбувається виникнення нової фази розвитку волі особистості, так як підліток самостійно обирає хобі, займається розширенням світогляду, самовихованням, спрямовує свої сили на досягнення успіху чи уникнення поразок, тим самим сприяючи розвитку вольових якостей. Прояви регуляції та саморегуляції поведінки мають певну будову: прийнята суб'єктом мета його невмотивованої діяльності, система важливих умов активності, програма безпосередньо виконавських дій, система стандартів успішності діяльності, інформація про реально здобуті результати, оцінка відповідності реальних результатів стандартам успіху, рішення про необхідність та характер коригування активності [1, с. 154]. На основі цього можна зробити висновок, що процеси регуляції та саморегуляції для підлітків є інформаційним процесом, який відображає різні психічні форми відтворення дійсності.

Функціональні складові регуляції та саморегуляції поведінки втілюються через такі процеси: планування мети – формування важливих умов діяльності для досягнення мети – програмування процесів – оцінювання – коригування результатів. Перераховані процеси тісно пов'язані між собою та реалізуються паралельно або послідовно. Для підлітків характерна така особливість: чим більше сформована потреба в усвідомленому плануванні

активності, тим більшою є потреба у продумуванні методів своїх дій та поведінки для досягнення поставленої мети. Проте досить часто у них спостерігається недооцінення вирішальних внутрішніх умов та обставин [4, с. 2].

Висновки. Отже, особливості регуляції та саморегуляції підлітків мають певні особливості, які зумовлені їхнім віком. Для розвитку регуляції та саморегуляції сприяють вміння самоаналізу та розвиток особистісної рефлексії. У дітей в цей період проявляються деякі риси самовиховання, що відіграє важливу роль у становленні рівня та процесу розвитку регуляції та саморегуляції.

Список використаних джерел

1. Галян І.М. Психологічний аналіз сутності саморегуляції як особистісної здатності. Збірник наукових праць: філософія соціологія, психологія/ І.М. Галян// Івано-Франківськ : Вид-во ДВНЗ “Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника”, 2015. – Вип. 20. – Ч. 1. – С. 154–161.
2. Дроздюк В.Д. Емоційна саморегуляція у підлітковому віці / І.М. Періг, В.Д. Дроздюк// Тези доповіді на Міжнародній науково-технічній конференції молодих учених та студентів «Актуальні задачі сучасних технологій» (Тернопіль, 16-17 листопада 2017 р.). – Том III. – Тернопіль: ТНТУ, 2017. – С. 212-213.
3. Кириченко Т.В. Механізми саморегуляції поведінки як психологічні умови формування особистості/ Т.В. Кириченко// Гуманітарний вісник ДВНЗ “Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди”: збірник наукових праць. Переяслав-Хмельницький, 2011. – Вип. 21. – С. 385–389.
4. Леонтьев А.Н. Профессиональное самоопределение как построение образов возможного будущего / А.Н. Леонтьев, Е.В. Шелобанова // Вопросы психологии. – 2001. – № 1. – С. 58–65
5. Пирмагомедова Э.А. Основные направления и особенности развития ценностной сферы личности в подростковом возрасте / Э.А. Пирмагомедова, Н.И. Азизова, Р.К. Пирмагомедова // Вестник Челябинского государственного пед. ун-та. – 2016. – №1. – С.55-60.

УДК 159.9

СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНОГО ПРОЦЕСУ В ІНКЛЮЗИВНОМУ КЛАСІ

Тарарова Аліна, здобувач ОС «магістр»

спеціальності 073 «Управління навчальним закладом», 2 курс, РДГУ

Керівник: Малафійк І.В., доктор пед. наук, професор

Розвиток сучасного суспільства України і процес інтеграції в європейську спільноту гостро ставлять питання забезпечення соціального захисту громадян країни, особливо тих, хто потребує його найбільше, зокрема, діти з особливими освітніми потребами. До групи таких дітей належать діти з порушеннями психофізичного розвитку, з обмеженими можливостями здоров'я, з інвалідністю, з різних соціально вразливих груп тощо. Актуальність проблеми інклюзивного навчання пов'язана насамперед, з тим що чисельність дітей, які потребують корекційного навчання, неухильно зростає. При цьому інклюзивним навчанням охоплено 5% дітей з особливими потребами. Тому пошук підходів до активізації розвитку інклюзивного навчання є важливим державним питанням. Сучасні вітчизняні науковці, зокрема, В. Бондар, О. Василенко, О. Гноєвська, А. Колупаєва, Н. Найда, Н. Софій, І. Ярмошук та ін.[3], присвячують свої праці дослідженням проблеми залучення осіб з особливими потребами до навчання в освітніх закладах, їх реабілітації та соціалізації до суспільних норм.

Мета дослідження – проаналізувати сучасні наукові підходи щодо організації навчально-виховного процесу в інклюзивному класі.

ЗМІСТ

БЕЛІЧЕНКО У. Арт-терапія як засіб корекції тривожності молодших школярів	3
БЕЛІЧЕНКО У. Арт-терапія як засіб корекції тривожності молодших школярів.....	7
БЫЛИНСКАЯ Е. Проявление синдрома эмоционального выгорания у медицинских работников	10
БОРТНИК М. Психологічні особливості проявів інфантилізму в підлітковому віці.....	14
ВЛАСНОВА А. Психологічні особливості подружніх стосунків із різним типом прихильності у різні вікові періоди	17
ВОЙТОВИЧ К. Психологічний аналіз розвитку креативності в молодшому шкільному віці.....	20
ВОЛОЩУК В. Особливості організації театральної діяльності у психолого-педагогічному просторі	22
ГАВРИЛЮК О., НАЗРЕЦЬ Л. Вплив вікових особливостей на мотивацію навчальної діяльності школярів	25
ГНІВОШЕВСЬКА А., КУЛАКОВ Р. Психологічні особливості комп'ютерної залежності у підлітковому віці	28
ГРИЦЮК К. Причини булінгу у підлітковому віці	32
ГУРАНЕЦЬ А. Особливості взаємозв'язку психологічного благополуччя та адаптації студентів-першокурсників до навчання у ЗВО.....	34
ДАВИДЮК В., ХОМИЧ І. Роль спілкування у формуванні особистості	37
ДВОРАК Д., КУЛАКОВА Л. Психологічна профілактика боулінгу серед молодших школярів.....	39
ДЕМ'ЯНЮК В., КУЛАКОВА Л. Сепарація як феномен міжособистісних стосунків.....	43
ДЗЬОБА Ю. Теоретичний аналіз понять «одnodітні» та «багатодітна» родини	46
ДОЛЯ Т. Психологічні особливості проявів прокрастинації у дорослому віці	50
КЛИМЧУК І., КУЛАКОВА Л. Психологічний стрес сучасної молоді: чинники та особистісні детермінанти	53
ЛЕВЧЕНЯ В., НАЗРЕЦЬ Л. Пізнавальний інтерес як мотив навчально-пізнавальної діяльності школярів	56
МАРКОВА І. Емпіричне дослідження ціннісних орієнтацій у підлітковому віці.....	59
МИСАН Я. Основні підходи до розвитку творчої діяльності у сучасній педагогічній і психологічній науці	62
МИХАЙЛОВА Т. Емпіричне дослідження особливостей поведінки підлітків у конфліктних ситуаціях	65
МИХАЛЮК Ю. Референтна група однолітків як фактор прояву конфліктності в юнацькому віці	69
НОВОСАД Т. Проблема комунікативної компетентності майбутніх фахівців.....	72
ОЛЕКСІЙЧУК Д. Особливості ціннісної сфери підлітків	75
ОСТАПУК О. Вплив емоцій на успішність студентів	78

ПАВЛОВА Р., КУЛАКОВА Л. Вплив соціальних мереж на зміст ціннісних орієнтацій у підлітковому віці	81
ПАВЛЮК І., БЕРЕЗЮК Т. Психологічна допомога особистості методами арт-терапії	84
ПАЗДНІКОВА С. Психологічні чинники дезадаптації дітей молодшого шкільного віку.....	89
ПИЛИПЧУК І. Основні підходи до розуміння соціально-психологічної адаптації у сучасній психологічній науці	90
ПОЛЮХОВИЧ Т., БЕРЕЗЮК Т. Емоційний інтелект як складова професійної успішності майбутніх фахівців	93
ПОЛЯК К. Інноваційні підходи до управління сучасним загальноосвітнім навчально-виховним закладом	96
САВА О., КОРЧАКОВА Н. Пути формирования национального самосознания (Зарубежный опыт).....	97
САВЧУК В. Особливості самопрезентації студентів.....	99
САКОВСЬКА О. Особливості психологічного дослідження тривожності підлітків ...	102
САМЧУК І. Особливості корекції тривожності у ранньому юнацькому віці	104
СВИСТУН В. Особливості психологічної корекції шкільної тривожності молодших школярів	108
СЕМЕНЧЕНКО Р., КОРЧАКОВА Н. Емоційна направленість як чинник мізогінії	110
СОСОНЮК О., СОЗОНЮК О. Індивідуальні особливості регуляції і саморегуляції поведінки підлітка	112
ТАРАРОВА А. Сучасні підходи до організації навчально-виховного процесу в інклюзивному класі	115
ТИШИНСЬКА Я., ЮРЧУК О. Особливості використання спортивного танцю в процесі розвитку рухової активності дітей старшого дошкільного віку	117
ТРАЧИК М. Теоретичне та експериментальне вивчення експериментальне вивчення особливостей ігрової діяльності дітей на етапі вікових криз	119
ХОМА О., БЕРЕЗЮК Т. Психологічні підходи до вивчення феномену академічної прокрастинації у студентському віці.....	122
ЧИЧУК Ю. Вплив взаємостосунків із батьками на особистісний розвиток дитини ...	125
ЧОРНОУС Я., НАЗАРЕЦЬ Л.М. Психологічні умови впливу на формування пізнавального інтересу школярів.....	127
ШЕВЧУК О. Особливості психологічного дослідження самоствавлення підлітків ...	130
ШПРАХА Л., КУЛАКОВА Л. Психологічні умови впливу на формування пізнавального інтересу школярів	132
ЮЩУК А. Особливості міжособистісних стосунків у юнацькому віці	135
ЯКИМЕЦЬ М., КУЛАКОВА Л. Чинники психологічного благополуччя особистості.	137
ЛОНГІНОВА О., КОРЧАКОВА Н. Феномен співзалежності в аб'юзивних стосунках	141